

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM SÜRECİNDE KULLANDIKLARI ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ İLE BUNLARI TERCİH ETME NEDENLERİ

Yücel KAYABAŞI'

ÖZ

Araştırmanın Amacı: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretim sürecinde öğretmeyi sağlamada kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile bu yöntem ve teknikleri tercih etme nedenlerine ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Yöntem: Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2009-2010 eğitim ve öğretim yılında Ankara'da MEB'e bağlı dört merkez ilçe Yenimahalle, Mamak, Gölbaşı ve Sincan'da bulunan toplam 20 ilköğretim okulunda görevli 325 öğretmen oluşturmaktadır. Bu okullar random tekniği ile seçilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçme aracı üç alt bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikler, üçüncü bölümde ise öğretmenlerin bu yöntem ve teknikleri tercih etme nedenlerini ölçen 48 madde bulunmaktadır. Araştırmada "Öğretmenlerin yöntem ve teknikleri tercih etme nedenlerine ilişkin kullanılan ölçme aracı, yapılan alan taraması sonucu araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracının Cronbach Alfa katsayısı $\alpha=0.94$, açıklanan varyans ta 52.41 olarak bulunmuştur. Araştırmada beşli likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuçlar: Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin genellikle geleneksel öğretmen merkezli öğretim yöntem ve tekniklerinden düz anlatım yöntemini, grupla öğretim tekniklerinden ise beyin fırtınası ve problem çözmeyi oldukça çok kullandıkları gözlenmiştir. Yine araştırmada, öğretmenlerin cinsiyetleri, eğitim kademeleri, mesleki kıdemleri, mezun oldukları okul türü ve aldıkları eğitim türü ile öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Öğretmenlerin girdikleri derslerin içerikleri (sözel, sayısal ve hem sayısal hem de sözel) ile öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etmeleri arasında sözel ve sayısal içerikli ders verenlerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur($F:2-315=3,936$; $p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Öğretim, Öğrenme-Öğretme, Öğretim Yöntem, Teknikleri ve Stratejileri

1 Yrd.Doç.Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı

THE TEACHING METHODS AND TECHNIQUES USED BY TEACHERS IN TEACHING PROCESS AND THE REASON WHY TEACHERS PREFER THEM

ABSTRACT

The Aim of the Research: The aim of the research is to identify the teaching methods and techniques used by the teachers working at public primary schools and their opinions about the reason why they prefer these teaching methods and techniques.

Method: We used scanning method in the research. The work group of the research is consist of 325 teachers working at 20 public primary schools in four central districts – Yenimahalle, Mamak, Gölbaşı and Sincan – of Ankara in 2009-2010 educational term. These schools were chosen randomly. The evaluation instrument of the research is consist of three parts. In the first part, personal information take place, in the second part teaching methods and techniques take place and in the third part 48 items measuring the reasons why teachers prefer these methods and techniques take place. In the research, the Cronbach Alpha coefficient of “evaluation instrument about the reasons why teachers prefer methods and techniques” was found as $\alpha=0.94$, and the variance was found as 52.41. The 5 point likert scale was used in the research.

Findings and Results: According to the findings, it is observed that teachers use lecture method among traditional teacher centered methods and techniques, brainstorming, homework and problem solving among teaching in groups techniques. In the research, there is no significant difference between the reasons why they prefer the teaching methods and techniques and their gender, education level, professional seniority, the school type they graduated from ($p>0.05$). We identified a significant difference between the course contents (verbal, numerical and both verbal and numerical) and the methods and techniques they prefer in favor of the teacher giving courses both verbal and numerical ($F:2-315=3,936; p<0,05$).

Key Words: Teaching, Learning-Teachin, Teaching Methods, Techniques and Strategies

1. GİRİŞ

Her bilim alanındaki uygulama çalışmaları belirli kuramsal kavram ve ilkelere dayalı olarak yürütülür. Eğitim alanında da hedefler, programlar, araç-gereçler, stratejiler, yöntem ve teknikler, öğretme-öğrenme süreçlerinin geliştirilmesi ve uygulanması belli kuramsal temellere dayalı olarak yapılır. Bunlar, psikolojik ilkeler, toplum idealleri, değer yargıları ve ihtiyaçlar ile eğitim felsefelerinin öngördüğü esaslardır. Eğitim faaliyetlerinin planlanması, organizasyonu ve yürütülmesinde bu esasların dikkate alınması ve faaliyetlerin bunlara uygun biçimde yürütülmesini gerektirir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde sorumluluk birince derecede okul yöneticileri ile öğretmenlere düşmektedir (Çeliköz ve Çetin, 2004 (Senemoğlu ve Özçelik, 1989, Şahin 1992, Özgür 1994, Aysin 1999, Johnson and Howell, 2005 Şimşek 2005). Özellikle başarılı bir eğitim-öğretim faaliyeti için işinde uzman öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bu da nitelikli eğitim-öğretim hizmeti verecek eğitim kurumlarıyla mümkün olacaktır. Ancak, nasıl bir eğitim vereyim ki istenilen yeterliliklere sahip öğretmenler yetiştirelim. Bu sorun hala eğitim bilimciler tarafından tartışılmakta ve birçok araştırmanın da konusunu oluşturmaktadır (Duman 1993; Özsoy ve Ünal 2004; Üstüner 2004; Adıgüzel ve Sağlam 2009; Ayas 2009; Şişman 2009; Özoğlu 2010; Yolcu ve Kartal 2010 Yılmaz ve Altınkurt 2011).

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütücüsü olan öğretmenlerin, öğrenmeye etki eden faktörlerden birisi olan öğretim yöntem, teknik ve taktikleri konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekiyor. Ancak öğretmenlerin bu konuda yeni ve alternatif öğretim yöntem, teknik ve taktiklerini bilip kullanmaları konusunda yeterli ve istekli olmadıkları söylenebilir. Öğretmenler daha çok kendilerinin merkezde olduğu, dersin akışını ve öğrencileri yönlendirdiği, değerlendirmeyi kendilerinin yaptığı öğretim yöntem, teknik ve strateji ve taktiklere öncelikle ağırlık vermekte ve özellikle öğrencinin aktif olduğu yöntem, teknik ve taktiklerden uzak durma eyleminde dirlir (Marbach, Seal& Sokolove 2001, Junst, Licklider&Wiersema 2003, Covill 2011). Bu da öğretmenlerin alternatif öğretim yöntem, teknik ve taktiklerini kullanmaları konusundaki yetersizliklerinden kaynaklanmaktadır.

Öğretmenin etkin öğrenme yaşantısını oluşturmada onu sürdürüp geliştirmede ve sonuçlandırmadaki başarısı, çağdaş eğitim görüş ve ilkelerine, yöntemlerine dayandırılırsa gerçekleşebilir, beklenen sonuçları verebilir. Öğretmenin çalışmalarını, öğretim uygulamalarını çağdaş eğitim ilke ve görüşlerine dayandırabilmesi, onlardan yeterince yararlanabilmesi için bunları iyi kavramış uygulayabilecek düzeyde öğrenmiş olması gerekir. Yapılan araştırmalara göre (Önen, Saka, Erdem,

Uzal ve Gürdal'ın 2008) farklı branşlardaki öğretmenlerin derslerinde öğretim yöntem-teknik ve stratejilere ilişkin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadıklarından, genellikle öğretmeni merkeze alan yöntem-teknik ve stratejileri tercih ettikleri gözlenmiştir(akt. Önen, Mertoğlu, Saka ve Gürdal 2009).

Öğretmenlerin, öğrenme yaşantılarını doğru planlama ve kullanmada becerikli olmaları temeldir. Öğrenciler, çalışmalarını sırasında var olan bilgiyi öğrenmeyle birlikte, onu geliştirmeye yönelik bilgi üretme etkinliklerine yönelmişlerse; öğretmenlerin de, öğrencilerin bilgi üretmesinde, nitelikli öğrenme yaşantılarının nasıl kazandırılıp planlanacağı konusunda yeterli bilgi ve becerilere sahip olması gerekir. Öğrenciler, bilgi üretmeden çok, hazır bilgiyi kullanma konusunda bir eğitim görürlerse, bilgiyi nasıl üretebilirler? Bu bakımdan, birer üretim mühendisi olan öğretmenlerin, öğrencilerine yalnızca hazır bilgileri kullanma değil de, bilgiyi üretme ve ürettikleri bilgiyi kullanma yollarını öğretmeleri önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler bu konuda en iyi biçimde yetişmeli; sınıfta, öğrenme-öğretme etkinliklerinde kullanılan yöntem ve teknikleri yeterince sindirerek, derslerinde gerektiği gibi kullanabilmelidir. Tekrar vurgulamak gerekirse, özellikle öğrenciler öğrenirken farklı yöntem, teknik ve öğrenme yollarından yararlanabilirler, örneğin bazıları okuyarak, bazıları yazarak, bazıları dinleyerek, bazıları tartışarak bazıları da yaparak yaşayarak öğrenebilirler(Cole 1981: 31). Örneğin, anlatım yöntemini kullanan öğretmen, sınıfın sessizce kendini dinlediğini zannederken, öğrencilerin bir kısmı başka şeyler düşünmeye, kendileriyle konuşup hayalleşmeye yönelebilir, insanların dinlemedeki dikkat sınırı düşüktür(Küçükahmet 1983: 81). Araştırmalar, öğretmeni dinlerken ve okurken, zamanla öğrenci sıkıntısının çoğaldığını göstermektedir (Larson and others, 1991: 431 ve Lammers and Murphy 2002). Bu durumlarda öğretmen, yöntemi değiştirmeli, örneğin öğrencilerin tartışmasını sağlamalı, konuyla ilgili değişik yaklaşımlara yönelmelidir (Cangelosi, 1988: 19) ve öğrencileri düşündürmeye yöneltecek ve onlarda eleştirel düşünme, probleme dayalı öğretim gibi bir takım düşünme becerilerini geliştirecek stratejiler kullanılmalıdır(Ishiyama&John 1999). Yine öğretim sürecinde dikkatin dağıldığı zamanlarda ilgili bir fıkra, bir şiir, hatta konuya yakın bir şarkı, grubu bir süre amaçlardan uzak tutsa bile, kalan zamanda ilgiyi artırabileceği için yararlı olacaktır.

Planlanmış öğretim etkinlikleriyle, öğrenciye istenen bilgi, beceri, tutum ve davranışlar gibi değerleri kendi yaşantıları yoluyla kazandırmak, yeteneklerini ge-

liştirmek; varsa olumsuz davranışlarını yok edip onu yaşamı boyu başarılı ve mutlu kılacak bir yeterliliğe, bir kişilik örüntüsüne eriştirmek, topluma yararlı kılmaktır. Öğretmenler, öğrencilere bu yeterlilikleri okullarda planlı öğretim faaliyetleriyle kazandırmaya çalışırlar. Sürecin planlanma aşamasından, ortamın yaşanmasına kadar etkin rol alırlar.

Öğrencilere istendik davranışları kazandırma, öğrenme ve öğretme strateji, kuram, yöntem, teknik taktiklerin etkin bir biçimde kullanılmasıyla mümkündür. Bunları öğretmenin bilmesi gereklidir. Yalnız bilmesi yetmeyebilir, aynı zamanda her derste bunları, etkili bir biçimde uygulayabilmelidir de; çünkü öğretmenlikte önemli olan kuram değil, uygulamadır. Ancak kuramda bilinmeli; fakat öğretim sürecinde uygulamaya daha çok ağırlık verilmelidir. Her kuram, ne kadar çok uygulama verileri tarafından desteklenirse desteklensin, yinede onun işlemediği, yetersiz kaldığı açıklayamadığı öğrenme-öğretme olguları olabilir. Bunun pek çok nedeni olabilir. Bunlardan birisi de her insanın öğrenme gücü, biçimi, kapasitesi yani hazır bulunuşluk düzeyidir. Bazı insanlar dinleyerek, okuyarak, tartışarak, yaparak-yaşayarak ya da başkalarına öğreterek öğrenebilirler. Öğrencinin süreçte bunların birini, bir kaçını ya da tümünü kullanarak öğrendiği davranışlar olabilir. Yine her davranışı, her öğrenci aynı şekilde öğrenemeyebiliyor. Farklı öğrenme strateji, kuram, yöntem, teknik ve taktiklerini kullanabiliyorlar. Diğer yandan öğretilecek davranışın niteliği değişince, işe koşulacak öğrenme-öğretme strateji, kuram, yöntem teknik ve taktikleri de değişebilmektedir. Durum böyle olunca değişik öğrenme stratejileri, kuram, yöntem, teknik ve taktikler ortaya çıkıyor. Bunların tümünün bir öğretmen tarafından bilinmesi ve aynı zamanda yeri ve zamanı gelince işe koşulabilmelidir. Bunun içinde öğretmen bunları kullanım ilkelerine uygun olarak nasıl kullanılması gerektiğini bilmek zorundadır (Gözütok, 2006, Sönmez 2009). Öğretmenin yönetime olan yatkınlığı, zaman ve fiziksel olanaklar, maliyet, öğrenci grubunun büyüklüğü, konunun özelliği, öğretim sonucunda öğrencide geliştirilmek istenilen nitelikler, sınıf atmosferi gibi pek çok neden etkili olmaktadır (Küçükahmet, 1994: 40). Şunu açıkça ifade etmek gerekirse, hiçbir ders için hiçbir yöntem ya da teknik sihirli bir değnek değildir. Şu derse şu, bu derste bu yöntem ve teknik kullanılmalıdır, denilemez. Öğretmen kendi kişisel çabaları ve duyarlılığı ile sınıfına en uygun gelen yöntem ve teknikleri seçerek yine sınıfından aldığı sinyallerle değişikliğe gidecektir. Önemli olan, öğretmenin konunun en iyi öğretimini sağlayacak yöntem ve teknik zenginliğine gitmesidir.

Günümüzde öğretim yöntem ve tekniklerini, öğretmen, öğrenci ve ders faktörleri dışında belirleyen birçok faktör vardır. Ders programlarını geliştirenlerden, ders kitaplarını hazırlayanlara, okulları yapan ve donatanlardan, ders araç-gereçleri hazırlayanlara, hatta günlük ders saat ve yerlerini düzenleyenlere kadar pek çok faktör öğretim yöntem ve tekniklerinin belirlenip seçilmesi üzerinde etkili olmaktadır. Bir öğretmenin yöntem ve teknikleri seçimini etkileyecek pek çok faktör vardır. Bunların en belli başlıları şunlardır:

1. Öğretmenin yöntem ve tekniğe olan yatkınlığı,
2. Yöntem ve tekniğin kullanılması için gerekli zaman ve fiziksel olanaklar,
3. Yöntem ve tekniğin maliyeti,
4. Öğrenci grubunun büyüklüğü,
5. Konunun içeriği(özelliği),
6. Öğretim sonucunda öğrencide geliştirilmek istenen nitelikler
7. Öğrenci özellikleri(Küçükahmet 2006: 54-55).

Bu faktörlere programın niteliği, öğrenci grubunun tutumları, öğretmenin kişiliği, sınıf atmosferi gibi pek çok etken eklenebilir.

Öğretim yöntem ve teknikler literatürde değişik şekillerde sınıflanmaktadır. Gelişim açısından farkları belirlemek amacı ile yöntem ve teknikleri geleneksel ve çağdaş olmak üzere iki grupta sınıflandırılabilir. Geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerinde, bütün faaliyetler, öğretmenin merkezde olduğu görüşüne göre biçimlendirilmiştir. Öğretmen aktif, öğrenci pasif bir alıcı durumundadır. Sınıf içerisinde bütün roller öğretmende toplanmıştır. Grup halinde öğretim söz konusudur. Sınıfta sözel etkileşim büyük ağırlık taşır. Çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerini kullanan öğretmenin rolleri ise daha farklıdır. Öğretmen, öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırma, öğrenciye rehberlik etme, öğrenme sürecine öğrencinin katılımını ve katkısını sağlama ve öğrenciyi sürekli güdüleme ile yükümlüdür. Bu nedenle öğretmenin kullanacağı yöntem ve teknikler, yukarıdaki etkinlikleri gerçekleştirecek nitelikte olmalıdır. Bugün, öğretim yöntem ve teknikleri, öğrencinin kendi kendine öğrenmesini, zamanını kendine göre ayarlamasını, araç-gereçlerden en iyi şekilde yararlanmasını, öğrenme kaynağı ile doğrudan doğruya etkileşimde bulunmasını

sağlayacak şekilde geliştirilmektedir. Öğretmenin, öğrencinin öğrenme çevresiyle aktif bir çaba ile etkileşimi veya öğrenciye ne sunulduğundan çok, öğrencinin ne yaptığı ile oluştuğu görüşü, öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılış biçimini değiştirmiştir. Öğretme işinde kullanılacak öğretim yöntem ve tekniklerin öğrencinin, dikkatini sürekli tutma, hatırlamasını uyarma, ipuçlarını kolayca yakalamasını ve öğrenme işine bizzat katılmasını sağlama gibi bir takım işlevleri olmalıdır (Fidan 1985:167-168).

Kısacası, sınıf içerisinde öğretme-öğrenme sürecinin etkili olabilmesi uygun öğretim yöntem ve tekniklerinin seçimiyle doğru orantılıdır (Hesapçıoğlu 1992; 135; Demirel 1996: 45.). Öğretmenlerin öğretim konusunda seçici olabilmesi onların çok farklı öğretim yöntem ve tekniklerini tanımaları ve bunları kullanabilmeleri ile mümkündür. Diğer bir ifadeyle, öğretim ortamının başarısı, öğretim yöntem ve tekniklerinin zenginliği ile mümkündür.

1.1.Araştırmanın Amacı

Yapılan bu araştırmayla Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretim sürecinde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile bu yöntem ve teknikleri tercih etme nedenlerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1- Öğretmenlerin derslerde öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

2- Öğretmenlerin cinsiyetleri ile kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

3- Öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademelerine (I. ve II. Kadem) göre kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır ?

4- Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine göre kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır ?

5- Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

6- Öğretmenlerin katıldıkları eğitim türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

7- Öğretmenlerin girdikleri derslerin içeriklerine göre(sayısal, sözel ve hem sayısal hem de sözel içerikli) öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Yöntemi

Bu araştırma, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretim sürecinde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile bu yöntem ve teknikleri tercih etme nedenlerine ilişkin görüşlerini ortaya koymaya yönelik betimsel nitelikte bir alan çalışmasıdır. Betimsel araştırmalar, geçmişte ya da şu an var olan durumu var olduğu biçimiyle saptamayı amaçlayan bir araştırmadır. Olayları, obje ve problemleri anlama ve anlatmada ilk aşamayı oluşturmaktadır. Bilimsel faaliyetler olayların betimlenmesiyle başlar. Bu sayede onları daha iyi anlayabilme, gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur. Bu tür araştırmalar, çok sayıda obje ya da denek üzerinde ve belli bir zaman kesiti içinde gerçekleştirilmektedir (Kaptan, 1998:59; Karasar, 2000: 77; Büyüköztürk 2008: 16).

2.2 Araştırmada Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2009-2010 eğitim ve öğretim yılında Ankara'da MEB'e bağlı dört merkez ilçe Yenimahalle, Mamak, Gölbaşı ve Sincan'da bulunan toplam 20 ilköğretim okulunda görevli 325 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya dâhil edilen okullar random tekniği ile rastgele seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine, görev yaptıkları eğitim kademelerine, mesleki kıdemlerine ve mezun oldukları okul türüne göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 . Öğretmenlerin Cinsiyetlerine, Görev Yaptıkları Eğitim Kademelerine, Mesleki Kıdemlerine ve Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımları

Cinsiyeti	f	%
Bayan	221	68.0
Erkek	104	32.0
Toplam	325	100.0

Eğitim Kademesi	f	%
I.Kademe Sınıf (Öğretmeni)	190	58.5
II. Kademe(Brans Öğretmeni)	135	41.5
Toplam	325	100.0

Mesleki Kıdemi	f	%
1-5 Yıl	59	18.2
6-10 Yıl	64	19.7
11-15 Yıl	98	30.2
16-20 Yıl	34	10.5
20-25 Yıl	30	9.2
26 Yıl ve Üzeri	40	12.3
Toplam	325	100.0

Mezun Olduğu Okul Türü	f	%
Öğretmen Okulu	5	1.5
Eğitim Enstitüsü	60	18.5
Fakülte	235	72.3
Yüksek Lisans	25	7.7
Toplam	325	100.0

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık üçte ikisini (%68) bayan öğretmenler, üçte birini de (%32) erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim kademelerinin dağılımlarına bakıldığında, yaklaşık yarısından fazlasını (%58.5) sınıf öğretmenleri, yarısına yakınına da branş öğretmenleri (%41.5) oluşturmaktadır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımlarında ise araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunu (%30.2) 11-15 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenler oluştururken, en azda 20-25 yıllık (% 9.2) öğretmenler oluşturmaktadır. Aynı şekilde öğretmenlerin mezun oldukları okul türlerine göre dağılımlarında ise, en fazla (% 72.3) dört yıllık fakülte mezunu öğretmenler, en az da (% 1.5) öğretmen okulu mezunu öğretmenler katılmışlardır.

2.3 Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Araştırmada kullanılan ölçme aracı, araştırmacı tarafından ilgili literatür taraması ve uzman kanılarına dayanılarak hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme aracı üç alt bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikler, üçüncü bölümde ise öğretmenlerin bu yöntem ve teknikleri tercih etme nedenlerini ölçen 60 madde yer almaktaydı. Yapılan faktör analizi sonucu 7 maddenin varimax değerleri 0.30’un altında, 5 maddenin de 0.70’in üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu maddeler testten çıkartılarak geriye kalan 48 madde araştırmada kullanılmıştır. Araştırmada 5’li likert türü derecelendirmeli ölçek kullanılmıştır. Bu ölçek, “Hiç Katılmıyorum (1)”, “Az

Katılıyorum(2)”, “Orta Derecede Katılıyorum(3)”, “Çoğunlukla Katılıyorum(4)” ve “Tamamen Katılıyorum(5)” şeklinde sıralanmaktadır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırmada Bilen (2008) tarafından geliştirilen, Öğreten Merkezli Öğretim, Bireysel Merkezli Öğretim, Grupla Öğretim, Yapararak Uygulayarak Öğretim, Oyun ve Dramatizasyon Türü Öğretim ile Sınıf Dışı Öğretim yöntem ve teknikleri olarak yapılan sınıflandırılma dikkate alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, ölçme aracında yer alan (birinci alt probleme ilişkin) öğretim yöntem ve tekniklerinden hangisi ya da hangilerini kullandıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Ölçme aracının üçüncü bölümünde yer alan ve öğretmenlerin tercih nedenlerini belirlemeye yönelik kullanılan ölçme aracının güvenilirlik katsayısı olan Cronbach alfa değeri $\alpha = 0,94$, açıklanan toplam varyans ta 52.41 olarak bulunmuştur.

2.4 Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri SPSS 15.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde istatistiki işlemlerden aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda cevap aranan sorulara ilişkin toplanan verilerin analizleri sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulguların yorumları yer almaktadır.

Birinci Alt Problem: Öğretmenlerin derslerde öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Öğretmenlerin derslerde kullandıkları “Öğreten Merkezli” Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin kullanılma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1 Öğretmenlerin “Öğreten Merkezli Öğretim” Yöntem ve Tekniklerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Dağılım

Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kullanılma Durumu (f)
Takrir (Düz anlatım)	258
İnformal Öğretmen Konuşması	145

Araştırmaya katılan toplam 325 öğretmenden 258'i taktır (düzanlatım) yöntemini kullandıklarını ifade ederlerken, yine aynı öğretmen grubundan 145 'de informal öğretmen konuşması tekniğini derslerinde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuca göre öğretmenlerin hala büyük bir çoğunluğunun öğretmen merkezli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlandıkları anlaşılmaktadır. Bu konuda; Marbach, Seal& Sokolove (2001), Junst, Licklider&Wiersema (2003) ve Covill (2011) tarafından yaptıkları çalışmalarda da öğretim yöntem, teknik ve stratejilerin kullanılmasına ilişkin aktif öğretim tekniklerinden çok öğretmeni merkeze alan öğretim yöntem ve teknikleri daha çok tercih ettiklerini görülmüştür.

Öğretmenlerin derslerinde “Bireysel Merkezli Öğretim» tekniklerinin kullanılma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.2 Öğretmenlerin “Bireysel Merkezli Öğretim” Yöntem ve Tekniklerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Dağılım

Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kullanılma Durumu (f)
Programlı Öğretim	172
Bilgisayar Destekli Öğretim	205
Diğer Öğretim Makineleri	71

Araştırmaya katılan toplam 325 öğretmenden 172 si programlı öğretim yöntemini, yine aynı öğretmen grubundan 205'i Bilgisayar Destekli Öğretimi ve 71 kişide diğer Öğretim Makinelerini derslerinde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Burada öğretmenler programlı öğretimden öğretim programlarını anlamış olmalılar, çünkü öğretmenlerle araştırma esnasında yapılan bire bir görüşmelerde programlı öğretim nedir? sorusuna maalesef çok az bir öğretmen doğru cevap vermişlerdir.

Öğretmenlerin derslerinde kullandıkları “Grupla Öğretim” yöntem ve tekniklerinin kullanılma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 2.3’de verilmiştir.

Tablo 2.3 Öğretmenlerin Kullandıkları “Grupla Öğretim” Yöntem ve Tekniklerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Dağılım

Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kullanma Durumu (f)
Büyük Grup Tartışması	16
Panel	24
Zıt Panel	22
Soru-cevap	300
İşbirlikçi Öğretim	143
Çember Tartışması	33
Küçük Grup Tartışması	126
Kollegyum	6
Küme Çalışması	162
Forum	11
Beyin Fırtınası	251
Diğerleri	14

Tablo 2.3 incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun derslerinde öncelikle soru-cevap yöntemini (300 kişi), beyin fırtınasını (251kişi) ve küme çalışması yöntemini (162 kişi) kullandıkları, kollegyum tekniğini (6 kişi), forum tekniğini (11) ve büyük tartışma tekniğini de (16kişi) sınıflarında en az kullandıkları anlaşılmaktadır. Taşkaya ve Bal(2009) yaptıkları çalışmalarında, araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde en çok anlatım, soru-cevap ve tartışma ağırlıklı teknikleri kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç, bu araştırma sonuçlarıyla da paralellik gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin derslerinde kullandıkları “Grupla Öğretim” tekniklerinin kullanılma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 2.4’te verilmiştir.

Tablo 2.4 Öğretmenlerin Kullandıkları “Yaparak Uygulayarak Öğretim” Yöntem ve Tekniklerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Dağılım

Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kullanılma Durumu (f)
Problem Çözme	259
Laboratuvar Çalışması	36
Örnek Olay	241
Gösterip Yaptırma	213
Yansıtma	59
Çalıştay (Workshop)	26
Diğerleri	9

Tablo 2.4 incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun derslerinde öncelikle “Yaparak Uygulayarak” öğretim yöntem ve tekniklerinden Problem Çözme yöntemini (259 kişi), Örnek Olay Yöntemini ve Gösterip Yaptırma yöntemini(213 kişi) en çok tercih ederlerken, Çalıştay tekniğini (26 kişi) Laboratuvar Çalışması tekniğini (36 kişi) ise daha az tercih ettikleri görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenleri daha önceden bildikleri öğretim yöntem ve tekniklerini yeni öğretim yöntem ve tekniklerine göre daha çok kullandıkları anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin derslerinde kullandıkları “Eğlence-Oyun ve Dramatizasyon Türü Öğretim “tekniklerinin kullanılma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 2.5’te verilmiştir.

Tablo 2.5 Öğretmenlerin Kullandıkları “Eğlence-Oyun ve Dramatizasyon Türü Öğretim “Tekniklerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Dağılım

Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kullanılma Durumu (f)
Dramatizasyon (Drama)	270
Kart Oyunları	113
Eğitimsel Oyunlar	178
Diğerleri	17

Tablo 2.5 incelendiğinde öğretmenlerin derslerinde kullandıkları “Eğlence-Oyun ve Dramatizasyon Türü Öğretim” yöntem ve tekniklerinden dramatizasyon yöntemini (270 kişi, eğitsel oyunlar yöntemini (178 kişi) ve kart oyunları tekniğini (113 kişi) çok fazla kullanmalarına karşılık, bunların dışında yer alan diğer eğitimsel oyunları (17 kişi) az da olsa kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmenler derslerinde eğitimsel içerikli öğretim yöntem ve tekniklerine oldukça yoğun ilgi gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin öğretim amaçlı kullandıkları “Sınıf Dışı Öğretim” yöntem ve tekniklerinin kullanılma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 2.6’da verilmiştir.

Tablo 2.6 Öğretmenlerin Kullandıkları “Sınıf Dışı Öğretim” Yöntem ve Tekniklerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Dağılım

Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kullanılma Durumu (f)
Gözlem Yapma	236
Proje Hazırlama	243
Gezi Düzenleme	152
Ev Ödevi Yapma	259
Sergi Hazırlama	81
Görüşme Yapma	138
Diğerleri	10

Tablo 2.6 incelendiğinde öğretmenler sınıf dışı öğretim yöntem ve tekniklerinden ev ödevi yapma (259 kişi), proje hazırlama (243 kişi) ve gözlem yapma(236 kişi) gibi yöntem ve tekniklerini oldukça fazla kullanmalarına karşılık, sergi hazırlama (81) ve bunların dışında diğer (10) yöntem ve teknikleri pek fazla kullanmadıkları görülmüştür. Bu sonuçlara göre öğretmenler eğitim-öğretim yılı içinde hem ders içi hem de ders dışı öğretim etkinliklerine sürekli yer verdikleri anlaşılmaktadır.

İkinci Alt Problem: Öğretmenlerin cinsiyetleri ile kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin “t” testi sonucu tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3 Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Kullandıkları Öğretim Tekniklerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin “t” Testi Sonucu

Cinsiyet	N	S	t	P	
Bayan	221	189,6168	28,35279	1.063	0.288
Erkek	104	187,0909	24,78977		

$$p \leq 0.05$$

Tablo 3’teki “t” testi sonucundaki aritmetik ortalamalara göre öğretmenlerin cinsiyetleri ile öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenleri arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($t=1.063 > P=0.05$). Bu da aritmetik ortalamalar arasındaki farkın çok az olmasından kaynaklanmaktadır. Ancak madde bazında farka bakıldığında ise 10.madde (öğretme-öğrenme sürecinin ekonomik olmasını sağlamaktadır), 22.madde(grup etkinliklerinde esneklik sağlamaktadır) ve 25. maddede(öğrencilerin keşfetme becerilerini geliştirmektedir) ifadeleri öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılığın olduğu göstermektedir.

Üçüncü Alt Problem: Öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademelerine (I. ve II. Kadem) göre kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır ?

Öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademelerine göre kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin hesaplanan “t” testi sonucu Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4 Öğretmenlerin Eğitim Kademelerine Göre Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin “t” Testi Sonucu

Eğitim Kademesi	N	S	t	Pü	
I. Kademe(Sınıf Öğretmeni)	187	159.89	24.03	0.275	0.784
II. Kademe (Branş Öğretmeni)	131	165.63	22.66		

$$p \leq 0.05$$

Tablo 4’te yapılan “t” testi sonucunda, aritmetik ortalamalara göre öğretmenlerin buldukları eğitim kademeleri ile kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenleri arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t=0.275 > p=0.05$). Öğretmenler hangi eğitim kademesinde çalışırlarsa çalışsınlar, kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etmede benzer davranışlar gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Dördüncü Alt Problem: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine göre kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır ?

Öğretmenlerin mesleki kademelerine göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasındaki fark ait “Tek Yönlü Varyans” analizi sonucu Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5 Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin ANOVA Sonucu

Öğrt.Kidemi	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	f	P
1-5 Yıl	Gruplar Arası	333.71	5	186,743	,336 *	.891
6-10 Yıl	Grup İçi	17335.4	312	555,620		
11-15 Yıl	Toplam	174387.1	317			
16-20 Yıl						
21-25 Yıl						
26 Yıl ve üzeri						

$$*F_{5,312}: 0,336; p > 0,05$$

Yapılan analiz sonucuna göre tablo 5’ten de anlaşılacağı üzere öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öğretim tekniklerini tercih etmeleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yani, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öğretim yöntem ve

tekniklerini tercih etmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Ancak, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri tercih etme nedenleri arasında hiçbir kategoride anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($F_{5,312}: 0,336; p>0,05$). Bu da öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri ile kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin benzer görüşler sergiledikleri anlaşılmaktadır.

Beşinci Alt Problem: Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonucu Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6 Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Öğretmenlerin Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Varyans Analizi (ANOVA) Sonucu

Mesleki Kıdem	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P
Öğretmen Okulu	Gruplar Arası	2256,4	3	752,143	1,373 *	,841
Eğitim Enstitüsü	Grup İçi	172030,6	314	547,868		
Fakülte	Toplam	174287,1	317			
Yüksek Lisans						
Toplam						

$p>0,05$

Tablo-6'da yapılan analiz sonucu, öğretmenlerin mezun oldukları okul türü ile öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etmeleri arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde fark bulunmamıştır ($F_{5,312}: 0,336; p>0,05$). Öğretmenler hangi tür öğretmen yetiştiren programı bitirirse bitirsinler, derslerinde kullanacakları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etmede benzer görüşler ortaya koydukları anlaşılmaktadır.

Altıncı Alt Problem: Öğretmenlerin katıldıkları Eğitim Türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

Öğretmenlerin Aldıkları Eğitim Türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonucu Tablo 7'de verilmiştir

Tablo 7 Öğretmenlerin Aldıkları Eğitim Türüne Göre Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Varyans Analizi (ANOVA) Sonucu

Mesleki Kıdem	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P
Hizmet Öncesi	Gruplar Arası	1660,0	3	553,338		
Hizmet İçi	Grup İçi	172627,1	314	549,768	1,006	,960
Diğer Eğitimler		174287,1	317			
Toplam						

$p > 0,05$

Tablo 7’de öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre öğretim tekniklerini tercih etmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etmeleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F_{3,314} = 1,006$; $p > 0,05$).

Yedinci Alt Problem: Öğretmenlerin girdikleri derslerin içeriklerine göre (sayısal, sözel ve hem sayısal hem de sözel içerikli) öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır? Ders İçeriklerine göre öğretmenlerin öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonucu Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8 Ders İçeriklerine Göre Öğretmenlerin Öğretim Tekniklerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin ANOVA Sonucu

Ders İçerikleri	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	f	P	Fark
Sözel	Gruplar Arası	30.768	2	136.893	3.936	0.005	3-1/ 3-2
Sayısal	Grup İçi	174256.4	315	63.863			
Hem sözel	Toplam	174287.1	317				
Hem sayısal							

Tablo 8’de öğretmenlerin derslerde öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma sıklıklarının sözel, sayısal ve hem sözel hem de sayısal ağırlıklı ders veren öğretmenlere göre farklılığı ortaya koyan bulgular verilmektedir. Tablo 8’de gösterilen ANOVA bulgularına göre, ders içeriklerinin sözel, sayısal ve hem sözel hem de sayısal olması ile öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etmelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur [$F(2-315) = 3,936$; $p < 0,05$]. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğuna yönelik yapılan scheffe testi sonuçlarına göre, “Hem sözel hem de sayısal” ders içeriklerine göre ders veren öğretmenlerin lehine anlamlı bir farkın çıktığı görülmektedir (Scheffe 2,311 $p < 0,05$).

4. SONUÇLAR

Ankara merkez ilçelerinde görev yapan hem sınıf hem de branş öğretmenlerinin derslerde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile farklı değişkenler açısından bunları tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmeye yönelik yapılan bu çalışmadan elde edilen belli başlı sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Okullarda görev yapan öğretmenlerin derslerinde öğretmeni merkeze alan Düz anlatım yönteminden, Bireysel öğretim yöntem ve tekniklerinden Programlı öğretim yöntemi ile bilgisayar destekli öğretim yöntemlerinden oldukça fazla yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenlerin büyük çoğunluğunun derslerinde Grupla Öğretim yöntem ve tekniklerinden; Beyin fırtınası, Soru-cevap, Küme çalışması ve Küçük grup tartışması, Yapararak-Uygulayarak öğretim yöntem ve tekniklerinden; Problem Çözme, Örnek Olay, Gösterim ya da Gösterip Yaptırma, Eğlence-Oyun Türü öğretim yöntem ve tekniklerinden; Drama, Eğitsel oyunlar ve Sınıf Dışı öğretim yöntem ve tekniklerinden; Gözlem, Proje hazırlama, Ev ödevi, Gezi, Sergi ve Görüşme yöntem ve tekniklerini kullandıkları görülmüştür.

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde, ders içeriklerine bağlı olarak derslerde farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Anlaşılan eğitim sistemimizde görev yapan öğretmenler, öğretmeni merkeze alan hem geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerini hem de öğrenciyi merkeze alan öğretim yöntem ve tekniklerini derslerinde kullanmalarının yanı sıra öğretimi destekleyici araç-gereçlerden de yararlanmaktadırlar. Yine öğretmenlerle yapılan görüşmelerde yukarıda kullandıklarını ifade ettikleri öğretim yöntem ve tekniklerini ilkelerine uygun olarak kullandıkları da söylenemez. Ama ölçme aracına yukarıda sözü edilen yöntem ve teknikleri kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencileri daha etkin kılmak için öğretmenler; düz anlatım, soru-cevap ve tartışmaya alternatif olan teknik, yöntem ve stratejileri de bilmek ve kullanmak zorundadır (Steinbronn & M. Merideth 2007).

Öğretmenlerin cinsiyetleri, branşları (eğitim kademesi I. ve II.), mesleki kıdemleri, mezun oldukları okul türü, aldıkları hizmet öncesi, hizmet içi ve bunların dışındaki diğer eğitimler ile kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, ancak ders içeriklerine göre (sözel, sayısal ve hem sözel hem de sayısal) hem sözel hem de sayısal içerikli dersleri veren öğretmenler lehine anlamlı olduğu yapılan istatistiksel analizler sonucu görülmüştür. Öğretmenlerin öğretim yöntem ve tekniklerini tercih etme nedenlerine ilişkin genelde benzer cevaplar vermeleri nedeniyle sonuçlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, A. ve Sağlam, M. (2009). Öğretmen Eğitiminde Program Standartları ve Akreditasyon. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (3), 83–103.

Aysun,F. (1999) Öğretmenlik Sertifikası Programına Katılan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına Öğretim Uygulamalarının Etkisi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Eskişehir.

Atıcı, M. (2000). İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Yetkinlik Beklentisi Rolünün İngiltere ve Türkiye’de seçilen Bir Araştırma Grubu Üzerinde İncelenmesi. YOK-Online, [Online]:www.yok.gov.tr/egfak/meral.htm(4 Mayıs 2003)

Ayas, A. (2009). Öğretmenlik Mesleğinin Önemi ve Öğretmen Yetiştirmede Güncel Sorunlar. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (3), 1–11. Balcı, E. (1991). Öğretmenlerin rolleri, Eğitim Sosyolojisi, Ankara.

Bilen, M.(2008) Plandan Uygulamaya Öğretim İlke ve Yöntemler. Ankara: Anı Yayıncılık

Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 18: 69-73.

Çeliköz, N. ve Çetin,F. (2003) Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler, Milli Eğitim Dergisi, Ankara: Sayı 157-158.

Çelikten, M. ve Can, N. (2003). Yönetici, Öğretmen ve Veli Gözüyle İdeal Öğretmen, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Aralık, Sayı 15, ss. 253-267.

Çelikten,M.,Şanal,M. ve Yeni.Y. (2005). Öğretmenlik Mesleğinin Özellikleri. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı : 19/2 Sayfa 207-237.)

Cole, J.M. (1981).Selecting Extension Teaching Methods.Journal of Extension.September/OctoberCovill, A. (2011). College Students Perceptions Of Yhe Traditional Lecture Method. College StudentJournal, 01463934, Mar2011, Vol. 45, Issue 1

Demirel,Ö.(1999). Türk Eğitim Sisteminde Öğretim Programlarının Geliştirilmesinde Bilimsel Yaklaşım ve 2000’li Yıllar İçin Öneriler” Eğitimde Yansımalar: 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu.25-27 Kasım .ss.328 –335

Duman, T. (1993) Üniversitelere Öğretmen Yetiştirme Sistemi Temel Özellikler, Sorunlar ve Gelişmeler Eğitim Dergisi, 6, 14–16.

Gürbüz H. ve M. Kışoğlu (2007) Tezsiz Yüksek Lisans Programlarına Devam Eden

Fen-Edebiyat Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt-Sayı: 9-2 Yıl: 200773

Jungst, S., Licklider, B. & Wiersema, J. (2003). Providing support for

faculty who wish to shift to a learning-centered paradigm in their higher education classrooms. The Journal of Scholarship of Teaching and Learning, 3, 69-81.

Ishiyama, J.T., McClure, M., Hart, H., Amico, J. (1999) Critical thinking disposition and locus of control as predictors of evaluations of teaching strategies. College Student Journal, 01463934, June, Vol. 33, Issue 2

Küçükahmet, L. (1983). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 124.

Marbach-Ad, G., Seal, O. & Sokolove, P. (2001). Student attitudes and recommendations on active learning. Journal of College Science Teaching, JO, 434-438.

Önen, F., Saka, M., Erdem, A., Uzal, G., Gürdal, A., (2008), Hizmet içi Eğitime Katılan Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Öğretim Tekniklerine İlişkin Bilgilerindeki Değişimin Tespiti:Tekirdağ Örneği, KEFAD, (9)1, 45-57

Özbek R. (2007), Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Sebepleri, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi. C.17, S. I (145–159)

Özsoy, S. ve Ünal, L. I. (2004). Bir Yol Ayrımı Öyküsü: Türkiye’de Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildiriler Kitabı. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 6–9 Temmuz 2004. Malatya.

Peggy E.S.& Eunice M. (2008) Perceived Utility of Methods and Instructional Used in Online and Face-to-face Teaching Environments. Innov High Education 32:265–278

Senemoğlu, N. ve Özçelik, D. A. (1989) Öğretmen Adaylarına “Öğretmenlik Bilgisi” Kazandırma Bakımından Fen-Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Etkililiği. Çağdaş eğitim Dergisi

Şahin,N. (1992), Arifiye Anadolu Öğretmen Lisesi 3. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler EnstitüsüYayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Şimşek,H.(2005). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:II, Sayı:1 Translation in Progress:

Şişman, M. (2009). Öğretmen Yeterlilikleri: Modern Bir Söylem ve Retorik. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (3), 63–82.

Özgür, F.N. (1994), Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

Özoğlu, M. (2010). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Sorunları. Ankara: SETA.

Öztürk Ç. (2004). Orta Öğretim Coğrafya Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanabilme Yeterlilikleri. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi , Cilt 5, Sayı 2

Üstüner, M. (2004). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme veGünümüz Sorunları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (7), 63–82.

Tan,Ş.(2008) Öğretim İlke ve Yöntemleri.Ankara: PegemA Yayıncılık

Taşkaya, M. ve Bal,T.(2009) Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Öğretim Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 27, Sayfa 173 -185.

Yılmaz,K. ve Y.Altunkurt. (2011) Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Sisteminin Sorunlarına İlişkin Görüşleri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. Cilt 8 Sayı 1 Sayfa 943-973

Yolcu, H. ve Kartal, S. (2010). Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerine GöreTürkiye Eğitim Sistemine İlişkin Yaşanılan Sorunlar. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu. 20- 22 Mayıs 2010. Elazığ.